

editorial

El sòl, font de vida

El conjunt de la societat ha anat prenent consciència que tant l'aire com l'aigua són fonts de vida. Com a conseqüència, s'han anat adoptant mesures per tal de procurar la recuperació i preservació d'aquests recursos, malgrat les dificultats que comporta fer-ho, ja que els beneficis són molt superiors. Considerem l'aire i l'aigua essencials per mantenir una bona qualitat de vida. Del sòl, aquesta barreja d'elements orgànics i minerals que hi ha sota els nostres peus, no en tenim una consciència tan clara que sigui una font de vida tan essencial com les altres dues. En realitat, les tres es complementen per tal d'anar fent possible la regeneració de la vida sobre l'escorça terrestre, amb la imprescindible contribució de la llum.

Al sòl hi ha minerals (el substrat geològic) i matèria orgànica en descomposició com a resultat dels processos metabòlics que fan la multitud d'éssers vius que s'hi desenvolupen: des de microorganismes, com els bacteris i els fongs, a invertebrats de mides diferents. La descomposició de la matèria orgànica permet el retorn de molts elements nutritius en forma d'ions minerals al sòl, i així les plantes els poden reabsorbir. Sense aquest procés, el sòl s'empobriria i s'hi faria impossible el desenvolupament vegetal. El sòl, en definitiva, és un ecosistema molt complex i que presenta una immensa diversitat biològica. Com tot sistema ecològic, la seva alteració pot representar el trencament de les xarxes de relació establertes a tots els nivells (entre éssers vius i d'aquests amb el medi que els envolta). D'aquí la importància del respecte que cal tenir a aquesta font de vida: el sòl.

Un sòl de qualitat proporciona beneficis al medi ambient: reté la humitat, proporciona terra fèrtil per a les espècies vegetals que s'hi poden

desenvolupar millor tant si són cultivades com naturals, ajuda a regular el clima segrestant carboni, fa d'esponja quan plou i reté l'aigua i ajuda a minimitzar les riuades, etc. A més, un sòl de qualitat també és una reserva genètica a causa de la varietat d'éssers vius que alberga. Al llarg del temps hem donat poca importància al sòl: l'hem maltractat (males pràctiques agrícoles, tales desmesurades, contaminació, erosió, etc.) i l'hem destruït en molts indrets (obres d'urbanització i infraestructures, desforestacions salvatges, explotacions mineres a cel obert, etc.). Recuperar un sòl costa molt de temps i en moltes ocasions, a causa de l'erosió, aquesta recuperació es fa impossible. La tendència mundial és a perdre sòl fèrtil, per tant, cal fer especial atenció a la pèrdua de sòl fèrtil agrícola perquè augura problemes socials importants per la dificultat d'aconseguir aliments per part d'una població humana que segueix augmentant desmesuradament.

L'ONU, a proposta de la FAO, va dedicar l'any 2015 a la difusió de la importància de la conservació dels sòls que són la base dels aliments i també la base que sustenta els ecosistemes terrestres. Arreu del món es van celebrar actes acadèmics, culturals i de divulgació. També es van publicar multitud de llibres i revistes. A aquests actes ens hi vam sumar des de la Delegació de la Serralada Litoral Central de l'ICHN i la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró, amb l'organització d'un seminari, entre els dies 8 i 30 d'abril del 2015, titulat "El sòl, font de vida". En el marc d'aquest seminari es van impartir set conferències, es va fer una sortida de camp i un taller. Aquest número 26 de la revista *L'Atzavara*, que us convidem a llegir, és la compilació de les conferències de l'esmentat seminari.